

КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

12 січня 2012 року

№1 (2977)

14 грудня посол Японії в Україні Тоїчі Саката передав дар Державному політехнічному музею при НТУУ "КПІ" макет японської космічної ракети "H-IIВ". Цей космічний корабель відноситься до третього покоління розроблених і побудованих в Японії носіїв і є одним з найуспішніших за останні роки: з двадцяти його запусків невдалим був лише один. Макет та планшети з його описом і характеристиками, а також загальними відомостями про космічну програму Японії встановлені у відділі авіації та космонавтики ім.І.Сікорського. Тепер вони доступні для загального огляду.

Цей подарунок є дуже цінним для відділу авіації і космонавтики Державного політехнічного музею при НТУУ "КПІ", адже до цього часу тут не було експонатів, які б розповідали про японську космічну програму. А програма ця надзвичайно потужна. Нині Японія є однією з небагатьох держав світу, які мають і власні супутники, і власні носії, здатні доставити ці супутники на орбіту.

Історія японських досліджень космосу налічує вже сорок років. Перші двадцять років японські фахівці активно співпрацювали зі спеціалістами космічної галузі США, а останні два десятиліття розробляють власні програми і проекти. З огляду на технологічний розвиток Країни Вранішнього Сонця, ці її проекти є вельми цікавими. До того ж, ще й ефективними, свідченням чого є промовиста загальна кількість вдалих запусків ракет усіх типів – 86%! Можна стверджувати, що сьогодні Японія дає іншим державам світу наочний урок

того, як можна ефективно використовувати державні кошти для освоєння космосу, адже витрачає вона на подібні проекти приблизно вдесятеро менше, ніж складає бюджет провідного американського відомства з дослідження космічного простору НАСА. При цьому вже семеро її представників побували в космосі. До речі, один з них – Такао Дої – в 1997 році літав в одному екіпажі з першим космонавтом незалежної України Леонідом Каденюком.

– Для мене велика честь передати музею КПІ, в якому зібрані відомості

"Ластівка" з Японії

про історію освоєння космосу і представлені експонати з різних країн світу, макет ракети, створеної в Японії, – наголосив Тоїчі Саката. – Сподіваюся, що співпраця НТУУ "КПІ" та японських організацій, які працюють у галузі космічних досліджень, розвиватиметься і міцнішатиме.

Церемонії передачі макету ракети передувала велика і цікава розмова, в якій, окрім посла Японії Тоїчі Саката і представників Посольства Японії в Україні, взяли участь ректор НТУУ "КПІ" академік НАН України Михайло Згуровський, директор Департаменту наукової діяльності та ліцензування Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України Олександр Якименко, начальник Управління міжнародного співробітництва того ж Міністерства Андрій Божков, керівник відділу країн Далекого Сходу

Михайло Згуровський та Тоїчі Саката

Четвертого територіального департаменту Міністерства закордонних справ України Валерій Александрук, проректор НТУУ "КПІ" Сергій Сидоренко, представники Українсько-Японського центру НТУУ "КПІ" та наукових і навчальних підрозділів університету.

– Ми високо цінуємо дружні зв'язки з Вашою країною, – підкреслив, відкриваючи зустріч з японськими гостями, Михайло Згуровський. – Нас багато що об'єднує: насамперед, звісно, атомні трагедії, що пережили наші народи, та величезні зусилля з подолання їхніх наслідків. Тому ми дуже добре розуміємо необхідність взаємної підтримки задля виживання і розвитку. Важливим для нас є і наше наукове співробітництво, яке активно реалізується через Українсько-Японський центр НТУУ "КПІ".

– Сьогодні українсько-японське співробітництво розвивається за великим спектром напрямів, – зауважив під час бесіди Олександр Якименко, – і цей захід є свідченням того, що в науковій царині ці зв'язки є особливо міцними. Показово, що він відбувається в КПІ, який є провідним освітньо-науковим закладом нашої країни в багатьох галузях, у тому числі і в галузі підготовки фахівців для космічних досліджень.

Посол Японії, чия попередня діяльність була пов'язана з роботою в різних сферах науки, технологій, освіти і культури, запевнив учасників зустрічі, що він налаштований служити подальшому розвитку дружніх відносин між нашими країнами і намагатиметься якнайповніше використати для цього всі свої вміння і досвід.

Одним з цікавих напрямів поглиблення таких зв'язків може стати реалізація ідеї, яку висловив під час зустрічі проректор з міжнародних зв'язків КПІ Сергій Сидоренко, про налагодження співпраці між Музеєм наукових досягнень та інновацій Японії "Мірайкан" з Державним політехнічним музеєм при НТУУ "КПІ" й Виставкою інноваційних проектів Наукового парку "Київська політехніка".

Закінчення на 3-й стор. ➤

У ДПМ при НТУУ "КПІ": О.С.Болтенко, М.О. Олійник, М.Ю.Ільченко

Фото О.Сургуна

Дарунок музею від скульптора

Заслужений художник України скульптор Микола Олійник уже не один рік працює задля увічнення пам'яті тих, ким гордиться КПІ. Він є автором пам'ятників Ігорю Сікорському, Сергію Корольову, Володимиру Челомею, Леву Люльєву, Архипу Люльці. Це і його заслуга у тому, що наш університет набуває неповторного вигляду і все більше стає не тільки навчальним і науковим, а й культурним і духовним центром. Батько М.О.Олійника – лауреат Державної премії СРСР, народний художник УРСР професор Олексій Олійник – теж був скульптором. Він – автор відомого пам'ятника Сергію Корольову в Житомирі.

Нещодавно Микола Олексійович Олійник зробив дуже цінний подарунок нашому університету – він передав Державному політехнічному музею при НТУУ "КПІ" кілька унікаль-

них експонатів. Серед них – зроблений ним скульптурний портрет одного з піонерів космонавтики Юрія Кондратюка (Олександра Гнатовича Шаргея), скульптурний портрет матері основоположника практичної космонавтики Сергія Корольова Марії Миколаївни Баланіної (Корольової) роботи О.П.Олійника, портрет М.М.Баланіної (Корольової), виконаний олійними фарбами Ніною Волковою – дружиною О.П.Олійника, а також фото і матеріали листування О.П.Олійника з матір'ю С.П.Корольова, пов'язані з роботою над пам'ятником.

У відділі авіації і космонавтики ДПМ пройшла урочиста церемонія передачі експонатів, на якій виступили сам дарувальник, проректор НТУУ "КПІ" М.Ю.Ільченко, директор музею Н.В.Писаревська та зав. відділу О.С.Болтенко.

Лілія Скиба

Підсумки конкурсу з охорони праці

Фінішував щорічний огляд-конкурс з охорони праці в структурних підрозділах НТУУ "КПІ". 14 грудня в залі засідань Вченої ради було оголошено його підсумки, а переможців нагороджено грошовими преміями, грамотами і подяками. Призові місця розподілилися таким чином: перше – ВПІ та РТФ, друге – ХТФ та ФЕЛ, третє – ММІФ та ФСЦ.

Було відзначено, що в 2011 році, об'єднавши зусилля, адміністрація та профком університету, відділ охорони праці та керівники, відповідальні особи за стан охорони праці структурних підрозділів спільно з головами профбюро вирішували складні, але такі необхідні питання створення безпечних умов праці під час навчального процесу.

У заключному виступі проректор з адміністративно-господарської роботи М.В.Печеник відзначив активність та великий обсяг роботи, виконаний протягом року, різноманітність проблем з охорони праці та наполегливість у їх вирішенні. Він наголосив, що в університеті над створенням безпечних умов праці трудиться команда фахівців-одномумців. Це дало гарні результати: у поточному році відсутні випадки виробничого травматизму та на 30 відсотків зменшився травматизм у

невиробничій сфері. На завершення проректор побажав усім присутнім успіхів та натхнення у благодійній справі збереження здоров'я і працездатності людей.

Виступає М.В. Печеник

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Конкурс з охорони праці

Дарунок музею

1 "Ластівка" з Японії

2 Стипендіатка Президента Каріна Боженко

Успіх учених КПІ

Книги Нобелівських лауреатів у НТБ

3 Презентація словника у ВПІ

Видатний конструктор І.В. Кудрявцев

4 "Таланти КПІ-2011"

До 100-річчя Федерації футболу Києва

Січень рік починає

Увага, конкурс!

Успіх учених КПІ на міжнародній конференції в Габрово

З 18 по 20 листопада в Технічному університеті Габрово (Болгарія) відбулася XI щорічна Міжнародна науково-технічна конференція UNITECH'11, у якій взяли участь представники з 20 країн Європи і Азії.

За період роботи наукового форуму було зроблено 287 наукових доповідей на 19 секціях. Представницькою була делегація з НТУУ "КПІ" на чолі з куратором довгострокового співробітництва між нашим університетом і ТУ Габрово проф. Ю.М.Кузнецовим. До складу делегації увійшли: д.т.н. М.І.Прокоф'єв, проф., д.т.н. В.Ф.Шинкаренко, проф., д.т.н. О.М.Яхно та їхні аспіранти – О.Степаненко, Ю.Гайданко, А.Муращенко і докторант С.Стасть.

Ректор ТУ Габрово Дешка Маркова (у центрі) з делегацією НТУУ "КПІ"

З пленарною доповіддю у двох частинах "Генетичні програми складних систем, що розвиваються" виступили завідувач кафедри електромеханіки ФЕА проф. В.Ф.Шинкаренко і професор кафедри конструювання верстатів та машин ММІ д.т.н. Ю.М.Кузнецов.

З великою увагою і зацікавленістю міжнародна аудиторія сприйняла доповідь автора теорії генетичної еволюції електромеханічних і електромагнітних систем проф. В.Ф.Шинкаренко, у якій було узагальнено результати унікальних геном-еволюційних експериментів, аналогі яким відсутні у світовій науці.

Науковцям уперше було презентовано новітні результати міждисциплінарних досліджень, які підтверджують, що функцію генетичних програм виконують періодичні системи порожувальних елементів (електромагнітних, хімічних, біологічних, числових, музичних звуків тощо), які одночасно є формою подання принципів збереження і визначають загаль-

носистемні принципи кодування генетичної інформації. Вперше науково доведено, що, на відміну від живих організмів, механізм передачі генетичної інформації у процесі структурної еволюції технічних систем здійснюється інтелектом людини, на яку через інстинкт пізнання природою покладено унікальну функцію з отримання нових знань, їх систематизації та передачі інформації наступним поколінням.

Структурно-системні дослідження в генетичній електромеханіці дали поштовх створенню начал генетичної механіки – найбільш старої науки про рухи тіл, чому була присвячена у другій частині доповідь проф. Ю.М.Кузнецова. Професор показав генетичну еволюцію побудови і розвитку структури механічних систем різного походження на прикладах верстатів, механізмів і вузлів, де на генетичному і хромосомному рівнях обрані елементарне тверде тіло з обмеженою кількістю простих фігур для несучих систем у будівельній механіці, імпульси сили (елементарне силове поле) у прикладній механіці, що утворюють на різних рівнях складності структури, наприклад, затискного механізму, силові контури і силові потоки від джерела енергії до виконавчого органу.

Він запропонував концепцію створення верстатів нового покоління і їх елементів, що передбачає і генетичний принцип з багаторівневим морфологічним синтезом; каркасні й оболонкові конструкції несучих систем; агрегатно-модульний принцип і використання інформаційних технологій і інтелектуальних систем.

На завершення проф. Ю.М.Кузнецов показав відеофільм, де на прикладі діючих настільних фрезерних верстатів із паралельною кінематикою і різної компоновки з обмеженою кількістю модулів переконливо продемонстрована реалізація спільних розробок кафедри конструювання верстатів та машин і кафедри електромеханіки НТУУ "КПІ".

З інтересом на секційних засіданнях були заслухані доповіді аспірантів КПІ О.Степаненка, Ю.Гайданка та А.Муращенко.

На прохання керівництва Технічного університету Габрово, професори В.Ф.Шинкаренко і Ю.М.Кузнецов також виступили з показовими лекціями перед студентами, аспірантами і викладачами спорідненого університету.

Делегація вчених і аспірантів нашого університету була прийнята ректором ТУ Габрово Дешкою Марковою. Під час зустрічі було узгоджено нові напрями науково-технічної співпраці в рамках чинного договору про співдружність між НТУУ "КПІ" і ТУ Габрово.

Київські політехніки й надалі доноситимуть до світового загалу новітні наукові досягнення, технології і нову техніку на міжнародних конференціях, симпозіумах, виставках і ярмарках.

О.М.Яхно,
зав. кафедри прикладної гідроаеромеханіки і механотроніки, проф.

Особливого колориту студентському загалу Київської політехніки додають дієчата-студентки. Яскраві, самобутні і розумні. Приміром, серед нинішніх стипендіатів Президента єдина представниця технічних спеціальностей в НТУУ "КПІ" – шестикурсниця РТФ Каріна Боженко. Вона погодилася трохи розповісти про себе на сторінках нашої газети.

– Як Ви потрапили до технічного університету?

– У випускному класі ми з рідними часто обговорювали моє майбутнє, а саме: чим би я хотіла займатися. З часом, повертаючись до цього питання, чомусь КПІ звучало вже не з уст батьків, а з моїх. Остаточно мій вибір зупинився на Політехніці, коли потрапила на територію кампусу: виникло відчуття, що знаходжуся в якійсь незвичайній країні, захопила її атмосфера, захотілося стати однією з цих веселих, гарних і розумних молодих людей, які гармонійно і природно почувалися тут.

– Студентська реальність дуже відрізнялася від мрій?

– Тепер я вже "старожил" КПІ і дуже задоволені своїм вибором. Методи викладання в усіх своїх, не знаєш, чого очікувати від наступного викладача: буде він суворим чи поблажливим; почуте на лекції захопить і виникне бажання дізнатися більше, чи доведеться змушувати себе готуватися до наступних занять. За період навчання багато чого скуштувала: і радість від першої (і не тільки) успішно складеної сесії, і розчарування через негаразди, але зупинялись і не думала, боролася що було сил.

– І зусилля не пропали марно?

– Уже на першому курсі хотілося досягти якихось помітних результатів. Я завжди цікавилася

Каріна Боженко: "Випробування загартують"

незнайомими мені речами, тому на фізпідготовці вирішила займатися аеробікою, хоча не уявляла, що це таке. Та з кожним заняттям усе більше закохувалася в цей вид спорту. Згодом дізналася про можливість брати участь у змаганнях між факультетами КПІ та між ВНЗ України. Тож усіх зусиль доклала до того, щоб мої результати дозволили посісти місце в збірній команді. І я це зробила! Стала представленим КПІ на змаганнях у різних містах країни: отримувала бронзу, срібло й золото. Бувало, верталася до Києва без призового місця, це ще більше загартувало, спонукало працювати краще, з максимальною віддачею! І тоді приходив результат. На сьогодні маю звання майстра спорту зі спортивного аеробіки і пишаюся цим. Зараз проводжу заняття для всіх бажаних у новому танцювальному залі гуртожитку №15, де мешкаю увесь цей час. Щиро вдячна за підтримку та віру в мене тренерам Н.В.Градусовій і Т.В.Пасічній.

– Дозвілля дозвіллям, та є ще й навчання, робота на кафедрі...

– Мені дуже пощастило з керівником моєї бакалаврської (а тепер уже й магістерської) роботи – Георгієм Олександровичем Мірських. Він став наставником і помічником. Своїми успіхами завдячую саме йому: спочатку зацікавилася фільтрами НВЧ та СПФ. Проводила дослідження над металодіелектричними фільтрами, виконувала побудову імітаційної моделі смугово-пропускних фільтрів тощо. Також було проведено дослідження рекурсивних фільтрів (фільтрів-прототипів Чебишева й Батерворта) та багато іншого. Результати досліджень увійшли до бакалаврської та магістерської, доповідалася на конференціях, побачили світ у фахових виданнях. Усі роки навчання відчувала зацікавлену підтримку керівників факультету О.І.Рибіна, А.В.Мовчанюка та ін., за що їм низький уклін.

– Кажуть, друзі студентських та шкільних років залишаються на все життя.

– Завдяки друзям, з якими познайомилася у КПІ, пережила багато щасливих моментів, у скрутні часи постійно відчувала їх підтримку. Цінують справжніх друзів, бо справжній друг – не лише той, з ким весело, а той, який допоможе піднятися, коли впадеш; той, хто змусить не здаватися і йти далі, підкорювати нові вершини.

– Ви згадали про гуртожиток. Складно було налагодити свій побут?

– Спочатку життя в гуртожитку було складним, адже вперше поїхала від батьків – не звикла до самостійності. Світ здавався жорстким, тому що право вибору і слова в першу чергу лежить на тобі, ніхто не заступиться. Та недарма кажуть: що не вбиває людину, те робить її сильнішою. Так і трапилося. Якщо стояти на місці, то все цікаве відбуватиметься навколо, події проходять повз. І тому, набравшись сміливості, пішла вперед, незважаючи на чийсь думки, слова.

Тільки тоді, коли бажання вище за все, хоробрість та сильний дух допоможуть подолати перешкоди. Головне – визначити мету та знайти шляхи її досягнення. А тоді вже насолоджуватися результатами. Студентське життя веселе і насичене. Особливо коли живеш у гуртожитку, відчуваєш його неповторність та смак: змагання, акції для дітей, конкурси краси, сили, витривалості та ін. – усе вражає кількістю та різноманітністю. І приносить перемоги, здобутки, нові враження, нові знайомства та гарний настрій.

– Чого очікує в новому році?

– Стою на порозі вибору свого професійного майбутнього. Час ще є, він і покаже: а то бігатиму, ганятимусь, а головного не помічу (посміхається). Думаю, відчую, коли слід застосувати свій потенціал і "взяти бика за роги", а поки що хочу насолодитися останнім роком студентського життя, заодно і підмітити моменти, на які варто звернути увагу в майбутньому. Мені, як і сотням політехніків, пощастило мати такий фундамент дорослого життя, як навчання у КПІ. Міцний і надійний.

– І на завершення кілька слів молодшим колегам.

– У кожного свій час на щастя, але сидіти і чекати його не слід, спілкування з різними людьми дасть поштовх щодо подальшого буття. Цінують своїх рідних і близьких, найкращих друзів та поради людей, які дають їх від щирого серця.

Підготувала Н.Вдовенко

Аспірант ММІ успішно захистив кандидатську дисертацію в Москві

У 2004 році випускник механіко-машинобудівного інституту (ММІ) НТУУ "КПІ" Хасан Аль-Дабас вступив до аспірантури на кафедру конструювання верстатів та машин, де під науковим керівництвом д.т.н., проф. Ю.М.Кузнецова написав дисертацію по створенню широкодіапазонних ексцентрикових свердлильно-фрезерних патронів.

Під час навчання в аспірантурі КПІ Хасан успішно склав всі кандидатські іспити, опублікував шість наукових статей (з них чотири у фахових виданнях), отримав патент України на винахід і виступив на чотирьох міжнародних конференціях в Україні і Болгарії. На жаль, захистити своєчасно дисертацію Хасану Аль-Дабасу не вдалося – він був призначений урядом Хашимітського Королівства Йорданії радником з культурних зв'язків у Росії.

Відповідальна робота радника займала багато часу, але Хасан Аль-Дабас знайшов у собі сили для захисту дисертації в Росії, вступивши на рік до аспірантури Російського університету дружби народів (РУДН), що було основною вимогою ВАКу в Росії, бо ні складені в Україні кандидатські іспити, ні наукові статті не були визнані лептимими і фаховими. Це зайняло більше року, але завдяки дружнім зв'язкам проф. Ю.М.Кузнецова з російськими колегами і чуйному став-

ленню до Хасана Аль-Дабаса керівництва кафедри технології машинобудування і металорізальних верстатів, вдалося виконати всі вимоги ВАКу Росії (скласти повторно кандидатські іспити, опублікувати три фахові статті).

Після додаткових експериментів, які переконали російських колег у працездатності ексцентрикових інструментальних затискних патронів, захищених патентом України, 31 травня 2011 р. Хасан Аль-Дабас успішно захистив кандидатську дисертацію "Підвищення якості обробки деталей за рахунок використання ексцентрикових інструментальних затискних патронів", науковим керівником якої від Росії був призначений проф. В.О.Рогов, а проф. Ю.М.Кузнецов від України залишився науковим консультантом.

Першим опонентом у здобувача був д.т.н., проф. А.Р.Маслов (Мосстанкін), другим – к.т.н., доц. А.О.Шатилів (МДТУ ім. Баумана), а прорядною організацією – Експериментальний науково-дослідний інститут металорізальних верстатів. У їхніх відгуках була визнана наукова школа проф. Ю.М.Кузнецова по затискним механізмам, що свідчить про авторитет НТУУ "КПІ".

О.В.Шевченко,
заступник директора ММІ з міжнародних зв'язків

Хасан Аль-Дабас під час експериментів

Книги Нобелівських лауреатів з хімії в НТБ

Науково-технічна бібліотека ім. Г.І.Денисенка НТУУ "КПІ" – ровесниця КПІ. У її фондах багато унікальних книг, які наприкінці XIX сторіччя повідомляли про новітні наукові і технічні досягнення, а нині є раритетами і становлять значну цінність для тих, хто досліджує історію науки і техніки. Багато книг XIX і початку XX сторіччя представлено в залі №2, працівники якого не тільки збирають старі книги, але й упорядковують їх, роблять їх більш доступними для дослідників.

Минулого року, який ООН оголосила Міжнародним роком хімії, працівники залу на чолі із зав. відділом соціально-економічної і художньої літератури М.О.Мірошніченко зібрили інформацію про лауреатів Нобелівської премії в галузі хімії, книги яких є у фондах нашої бібліотеки, організували виставку цих книг у залі №2, а також створили електронний ресурс "Твори лауреатів Нобелівської премії з хімії у фонді НТБ НТУУ "КПІ" (<http://library.kpi.ua/node/341>).

На початку грудня в залі пройшла презентація виставки і електронного ресурсу. Організатори зустрічі розповіли присутнім, більшість яких склали студенти і викладачі ХТФ про засновника Нобелівської премії – Альфреда Нобеля, про українців-лауреатів Нобелівської премії та про хіміко-технологічний факультет НТУУ "КПІ" і його історію.

Ресурс включає інформацію про 41 лауреата Нобелівської премії, про їхні книги і книги про них, що є у бібліотеці. Список відкриває Яків Гендрік Вант-Гофф, який отримав першу в часі Нобелівську премію в галузі хімії в 1901 р. "на знак визнання величезної важливості відкриття законів хімічної динаміки і осмотичного тиску в розчинах". З ресурсу можна дізнатися, що в бібліотеці є сім книг Я.Г.Вант-Гоффа, з яких три видані у 1902-1903 рр., дві – у 1936-1937 рр. і одна – у 1984-му. Є також дві книги про нього. У бібліотеці є також книги інших класиків приро-

дознавства, імена яких добре відомі хімікам – Сванте Арреніуса, Ернста Резерфорда, Вільяма Рамзая, Вільгельма Оствальда, Марії Кюрі, Вальтера Нернста та багатьох інших.

Оскільки представлено списки усіх книг, що є в бібліотеці, всякий, хто буде переглядати цей ресурс, зможе відкрити для себе дуже багато, дізнаючись про те, про що у підручниках, як правило, не повідомляють. Приміром, Сванте Арреніус відомий як автор теорії електролітичної дисоціації. А в нашій бібліотеці є його книги "Фізико-хімічне закономірності хімічних процесів в космосі", "Образование миров". Несподіванкою для читача можуть виявитися також книги "Мирозданіе в свете новых исследований" і "Основания высшей математики", автором яких є класик термо-

динаміки Вальтер Нернст, і книга Фредеріка Содді "Материя и энергия".

Без сумніву, що працівники бібліотеки дуже достойно завершили Міжнародний рік хімії, зробивши цінний подарунок усім, хто цікавиться хімією, її історією і наукою взагалі.

Інф. "КПІ"

Презентація словника у ВПІ

8 грудня у Видавничо-поліграфічному інституті НТУУ "КПІ" відбулася презентація "Українського тлумачного словника видавничо-поліграфічної справи". Квітами та вишитими рушниками організатори заходу зустріли авторів книги П.О.Киричка, О.М.Величко, С.Ф.Гавенко, О.В.Зоренко, Т.Ю.Киричок та Т.В.Розум. Підготували презентацію студенти-магістри кафедри організації видавничої справи, поліграфії та кногорозповсюдження під керівництвом Жанны Миколаївни Ковби.

"Український тлумачний словник видавничо-поліграфічної справи" забезпечує узгодження загальнонавчаних та запозичених іншомовних термінів і визначень відповідно до лексичних, граматичних, стилістичних норм української літературної мови й чинних галузевих вітчизняних та європейських систем і стандартів. Видання словника здійснене за державною програмою "Українська книга" Держкомтелерадіо України і покликано розв'язати проблеми адаптації новостворених термінів та словосполучень в українське мовне професійне середовище.

Виступає П.О.Киричок

Робота над книгою тривала близько двох років. У її написанні допомагали аспіранти кафедри енциклопедії, лаборанти, студенти, одним словом – релігійні.

"Уже надійшло багато заявок на придбання словника. Навіть є замовлення з Росії", – зауважив Петро Олександрович Киричок.

Автори закликали користуватися словником, збагачуватися інтелектуально та робити все, аби жило українське друковане слово.

Лілія Скиба

Продовження.
Початок на 1-й стор.

Про "Мірайкан" варто сказати окремо. Назва музею в перекладі з японської означає "вмістилище майбутнього" і повністю відповідає змісту. Заснований він у Токіо 2001 року. Експозицію присвячено найсучаснішим технологіям і розробкам, які, безумовно, вже найближчим часом суттєво змінюватимуть наше життя. Тут зібрано прототипи комп'ютерів завтрашнього дня, зразки новітньої медичної техніки, різноманітні інтелектуальні пристрої і діючі роботи, вироблені з надсучасних матеріалів і багато-багато іншого. Про кожен з експонатів можна довідатися докладніше з розташованих поруч моніторів, на які за запитами виводиться інформація з величезної електронної бібліотеки музею. Більшості з того, що демонструється в музеї, не лише можна, але й потрібно торкатися руками. Відвідувачі можуть навіть приміряти на себе роль дослідників-першовідкривачів, оскільки на другому поверсі роз-

"Ластівка" з Японії

ташовані лабораторії, де їм надається можливість стати учасником різноманітних експериментів. У "Мірайкані" чи не щодня відбуваються семінари, лекції чи практичні заняття з найвідомішими вченими (навіть з нобелівськими лауреатами), відвідувати які може кожен, кому це цікаво. Значну частину площ токійського музею займають експонати з космічної тематики – від елементів космічної техніки до демонстраційних систем, які дозволяють ознайомитися з сучасними уявленнями про Всесвіт.

Тож можна сподіватися, що макет космічної ракети, подарований послом Японії, стане "першою ластівкою" не лише у справі подальшого поглиблення партнерських зв'язків КПІ з японськими університетами і дослідницькими організаціями, але й на шляху налагодження стосунків з музейниками Країни Вранішнього Сонця. І що співпраця ця стане корисною і цікавою для обох наших сторін.

Дмитро Стефанович

День молодого інженера-зварювальника

Останніми роками зварювальний факультет плідно співпрацює з відомою у світі австрійською компанією "Fronius", а саме з її дочірньою фірмою – ТОВ "Фроніус Україна", створеною 20 років тому в селі Княжичі під Києвом. На сучасному зварювальному обладнанні цієї фірми, яким оснащена лабораторія автоматичного зварювання плавленням ім. С.О.Патона, студенти факультету виконують лабораторні роботи, здійснюють експериментальні наукові дослідження. Співробітники фірми проводять для студентів лекції з презентацією новітніх зварювальних технологій і сучасного обладнання для їх реалізації.

Взагалі фірма приділяє велику увагу освітньому напрямку своєї діяльності, допомагає закладам освіти різних рівнів у підготовці фахівців для зварювальної галузі.

І ось у поточному семестрі було проведено новий захід, який назвали "День молодого інженера-зварювальника на фірмі "Фроніус Україна". Група студентів і викладачів факультету разом з деканом С.К.Фомічовим здійснила екскурсію на фірму. Там було показано власне виробництво за австрійськими технологіями апаратів для механізованого зварювання плавним електродом у захисних газах різних металів і сплавів. Студенти були в захваті від рівня організації і культури виробництва.

У технологічному центрі для проведення тренінгів були продемонстровані сучасні технологічні процеси зварювання і наплавлення на обладнанні фірми, які впроваджені на підприємствах України і багатьох країн світу. Студенти отримали можливість самостійно виконати зварювання на апаратах з програмним керуванням процесу.

Усім дуже сподобався тренажер для віртуального зварювання, який максимально точно відтворює реальні зварювальні процеси, навіть характерні звуки зварювання. Студенти успішно і з задоволенням виконали вправи різної складності, ознайомилися з програмним забезпеченням системи віртуального зварювання.

Приємно відзначити, що розповідали про досягнення і демонстрували обладнання фірми її співробітники – випускники зварювального факультету В.Слюта, Р.Куліш, Д.Бойко, К.Корзін.

Перед студентами виступив генеральний директор ТОВ "Фроніус Україна" О.І.Комісар, який розповів про історію створення фірми і перспективи її розвитку. Декан зварювального факультету С.К.Фомічов вручив йому Подяку ректора НТУУ "КПІ" М.З.Згуровського і висловив надію на поглиблення співробітництва, особливо в науковому напрямку. Було вирішено проводити такі заходи щорічно.

В.П.Бойко, заступник декана зварювального факультету

Засновник НДІ "Квант" Іван Васильович Кудрявцев

Наукові читання з циклу "Видатні конструктори України", започатковані Державним політехнічним музеєм, проводяться впродовж останніх 10 років чотири рази на рік і мають незмінний успіх серед студентів та викладачів університету.

Одні з читань минулого року були присвячені Івану Васильовичу Кудрявцеву – засновнику і першому директору Науково-дослідного інституту "Квант". КПІ для "Кванту" був і залишається кузницею інженерних кадрів.

Хочеться ще раз згадати про І.В. Кудрявцева – як про мужню і талановиту людину, якій у липні 2011-го виповнилося б 90 років.

І.В.Кудрявцев очолював НДІ "Квант" протягом 17 років, з 1958 по 1975 роки – до останнього свого подиху. Перш ніж очолити конструкторське бюро, а в 1958 році це було Особливе конструкторське бюро-483 (ОКБ) Міністерства авіаційної промисловості СРСР, Кудрявцев пройшов Фінську війну, був нагороджений орденом Червоної Зірки і втратив ногу в результаті поранення. Подальший медичний висновок "Придатний для перенаванчання на бухгалтеря...", а йому було лише 20 років, не зупиняє Кудрявцева. Він вступає до Ленінградської військово-повітряної академії ім. М.С. Жуковського і в 1945-му успішно її закінчує, втілюючи отримані знання в розвиток радіолокаційної галузі СРСР.

З 1958 року його життя та діяльність нерозривно пов'язані з Києвом. Саме йому, людині, яка знає про потреби забезпечення обороноздатності країни не з теорії, було довірено очолити ОКБ-483, що спеціалізувалося на розробці радіолокаційних станцій для літаків. В ОКБ І. Кудрявцев розгорнув широкі наукові дослідження та розробку новітніх радіолокаційних систем для ведення захисту та розвідки стратегічних сил ВМФ СРСР. У 1960 році під керівництвом Кудрявцева на базі ОКБ-483 був створений Науково-дослідний інститут НДІ-132, в подальшому – НДІ "Квант". Саме з цього часу проявився його яскравий талант вченого та успішного менеджера. З появою у збройних силах ракетних військ з'явилася необхідність виявляти цілі на дальніх підступах (за сотні кілометрів) і видавати цілевказування ракетній зброї, особливо на океанських і морських просторах. Колектив "Кванту" задовольнив потреби армії, створивши складні радіолокаційні системи, після прийняття яких на озброєння головні конструктори, в тому числі і І.В. Кудрявцев, були удостоєні звання лауреатів

Державних премій, а група найактивніших розробників відзначена урядовими нагородами. З кожним роком вимоги до систем радіолокаційного озброєння зростали, і для їх задоволення необхідним було створення спеціальної цифрової обчислювальної техніки. Кудрявцев поставив перед колективом інституту завдання створити таку техніку – і вона була створена. У 1972 році в НДІ було виготовлено перший дослідний зразок спеціальної електронно-обчислювальної машини "Карат", здатний надійно працювати на надводних та підводних кораблях. Для цього знадобилося розробити і освоїти виробництво мікроелементів.

Більше 50 видів радіолокаційних систем та комплексів були розроблені в НДІ "Квант" та прийняті на озброєння – серед них виробили, що не мають аналогів у світовій військовій техніці, які забезпечили паритет Радянського Союзу в період "холодної війни": "Успіх" встановлювався на кораблях для визначення цілей, "Топаз" – для визначення низьколітаючих літаків, "Екран" – для навігації та забезпечення руху корабля, "Осьминог" – для пошуку підводних човнів, "Холм" – прилад для визначення цілей за допомогою тепловізора, "Бриз" – прилад автоматизованого супроводження кораблів...

"Квант" займався також створенням автоматизованих систем навігації і супроводження великотоннажних морських суден різного призначення, створенням для них систем безпечного плавання, апаратури медичного та побутового

призначення. Для вирішення таких завдань іноді виникала необхідність залучення сотень (до 400) підприємств СРСР. Були ситуації, коли для вирішення тих чи інших технічних питань не вистачало потужності підприємств-суміжників, і тоді Кудрявцев ініціював розвиток необхідних конструкторських напрямків безпосередньо на своєму підприємстві.

З часом створений Кудрявцевим потужний науково-виробничий потенціал НДІ "Квант" став виконувати найскладніші замовлення для мирного повсякденного життя. В інституті відокремився відділ медичної техніки, і перша ж його розробка – прилад "Ураг" – отримав світове визнання. Прилад призначався для лікування сечокам'яних захворювань без хірургічного втручання. Його дія базується на руйнуванні каменів у сечоводах за допомогою гідравлічного удару, що викликається ультразвуком при зіткненні зонда з твердим тілом. Серійні зразки і ліцензії на його виробництво були закуплені Англією, Німеччиною, Францією, Японією. Згодом розпочалися розробки медичних приладів на основі використання ультразвукової енергії для лікування простудних, урологічних та багатьох інших захворювань. Силами відділу медичної апаратури були створені прилади "Промінь" і "Кавказ" для безкровних хірургічних операцій за допомогою лазерного променя. Ці прилади під час проведення подібних операцій використовуються і сьогодні.

Іван Васильович велику увагу приділяв підготовці наукових кадрів вищої кваліфікації, завдяки йому в Інституті була створена аспірантура і атестаційна комісія із захисту дисертацій і присвоєння вчених звань. В НДІ з'явилися свої доктори і кандидати технічних наук, набула розвитку міцна технологічна служба, було збудовано завод дослідного виробництва "Квант-2" і завод серійного виробництва "Буревісник".

Як мудрий далекоглядний керівник І.Кудрявцев виявляв надзвичайну турботу про соціально-побутовий устрій працівників. За час його керівництва було зведено 20 житлових багатоквартирних будинків для працівників НДІ, створено сімейні

базу відпочинку на Десні і Дніпрі, побудовано дитячі садки і ясла.

Піклувався він і про поповнення інституту професійними кадрами. В НДІ працював свій технікум з підготовки молодих професійних робітників. Багато років інститут здійснював шефство над загальноосвітньою школою № 32, де було збудовано корпус для професійного навчання школярів слюсарної, фрезерувальної, токарної, столярної і монтажної майстерності. Ще в одній підшефній школі у 70-ті роки силами інституту був організований спеціальний клас обчислювальної техніки і програмування, була подарована обчислювальна машина "Роздан", а провідні спеціалісти НДІ читали лекції для школярів.

Про високий науковий потенціал НДІ "Квант" свідчить авторський склад наукових читань, присвячених пам'яті І.В. Кудрявцева. Це – член-кореспондент НАН України, радник директора Інституту кібернетики Борис Миколайович Малиновський; доктор технічних наук, професор, лауреат Державної премії СРСР, колишній головний інженер НДІ "Квант" Борис Юліанович Тука; колишній директор заводу "Буревісник", лауреат Державної премії України, віце-президент УСПП Віталій Іванович Майко; професор, секретар партійної організації НДІ "Квант" при І.В.Кудрявцеві Дмитро Богданович Головок. З теплотою і щирою повагою до його колеги згадувала батька донька І.В. Кудрявцева – Наталія Іванівна Кудрявцева.

До нас оптимізму той факт, що здобутки Івана Кудрявцева не забуті, ними пишаються не тільки представники старшого покоління, але й молоді. На читаннях був представлений реферат "Он заглянул за горизонт" учениці 10-го класу Анни Волкової Струго-Красенської загальноосвітньої школи Псковської області, в якому вона пише: "Я преклоняюсь перед этим человеком, своим земляком! Его жизнь – яркий пример для молодого поколения. Вот, на мой взгляд, реальный пример беззаветной любви к Родине, активной жизненной позиции".

Іван Васильович Кудрявцев прожив коротке життя, всього 54 роки. Але прожив так, що після його смерті люди, які знали його і працювали з ним, двічі на рік покладають квіти до його могили, віддаючи шану його таланту.

К.П.Міхновський,
випускник КПІ 1953 року,
співробітник НДІ "Квант" з 1949 р.,
Л.С.Ільєсова,
вчений секретар ДПМ при НТУУ "КПІ"

Малий ракетний корабель з приладом НДІ "Квант" – "Моноліт" для визначення цілей за горизонтом

Переможці конкурсу "Таланти КПІ-2011"

Мистецький конкурс "Таланти КПІ-2011" непомітно добіг кінця, і 5 грудня у виставковій залі корпусу № 7 відбулося його урочисте закриття. Переможці отримали дипломи та подарунки, а решта учасників – подяки за участь у мистецькому заході. Тож називаємо тих, чий роботи найбільше припали до душі відвідувачам та поважному журі.

Номінація "Живопис". Перше місце розділили: Анна Андрущенко – студентка ВПІ; Юлія Циганенко та Т.І.Абросімова – випускниці КПІ; Олександра Носко та Ольга Рубцова – учасниці художньої студії "Гармонія" (керівник – В.В.Веселка). Друге місце посіли: Анна Завадська та Надія Целішева – учасниці художньої студії "Гармонія", Ольга

Собко та Ілля Бондаренко – студенти ВПІ; Людмила Шестерікова – учениця Політехнічного ліцею. Третє місце: Ксенія Бакаєва – учасниця студії "Гармонія", Катерина Шевченко – учасниця студії "Інновація" (керівник – ст. викл. ФММ І.А.Шеховцова); Дар'я Сильвестрова – студентка ФММ.

У номінації "Графіка" призові місця отримали студенти ВПІ: Надія Ричок, Євгенія Добряк та дебютантка нашого конкурсу Ольга Бернтал (перше місце); Тетяна Карташева, Олена Чернишова, Люсьєна Левко та Юліана Павлюченко (друге місце); Олена Шамріна, Ольга Радівіловська та учасник студії "Гармонія" Євгеній Москаленко (третє місце).

У номінації "Декоративно-прикладне мистецтво" перше місце посіли: столяр

студістечка Є.А.Дзебас та студентка ФММ Катерина Немець. Євген Анатолійович уже не вперше здивував відвідувачів виставки своїми вітражами, а Катерина просто вразила відвідувачів вишуканістю та професійністю робіт з бісеру. Друге місце розділили: постійний учасник нашого конкурсу В.П.Пушкін; ст. викл. кафедри нарисної геометрії А.С.Ізвольська, яка представила найоригінальніші роботи (розпис дисків); Катерина Ходак – студентка ХТФ та Поліна Мігун – студентка ФММ, учасниці студії "Інновація". Третє місце зайняли: викладач кафедри історії ФСП А.А.Кізілова та студентка ВПІ Надія Сидоренко.

Цього року вишивані картини за своєю професійністю та різноманітністю тем перевершили всі очікування. Перше місце розділили: Л.М.Добровольська, К.О.Петушкова – інженер відділу контролю використання площ та енергоменеджменту; Ольга Сарапулова – студентка ВПІ; Тетяна Говтра – студентка ФММ; Ольга Андреева – студентка ФЛ. Друге місце: О.В.Борисенко – доцент кафедри математичної фізики ФММ; Є.Ю.Архипська – провідний інженер кафедри загальної та теоретичної фізики ФМФ; Катерина Таран – студентка ФПМ; Ірина Черненко – студентка ІХФ; Олександра Мілохіна – студентка ФММ, учасниця студії "Інновація". Третє місце: Л.П.Лисак – співробітник 7-го корпусу, Вікторія Квітко – студентка ХТФ; Т.М.Лабуцька – колишній співробітник НТУУ "КПІ".

З результатами мистецького конкурсу також можна ознайомитися на студентському сайті КПІ.

За інф. Картиної галереї

Січень рік починає

Січень рік починає... Але чому саме січень? Адже нічого цікавого з календарно-астрономічної точки зору в цьому місяці не відбувається – це ми пам'ятаємо ще зі шкільної лави. Наша матінка-Земля обертається собі навколо Сонця зі своєю звичайною швидкістю. Вісь її обертання нахилена до площини орбіти під кутом 66°33'. Оскільки ця вісь завжди повернута в один бік, то Земля немов би підставляє сонячним променям то один, то другий бік, себто то Північну, то Південну півкулі, які по черзі одержують більше світла і тепла. Від цього і змінюються пори року. Астрономічна зміна їх припадає на 21 березня, 22 червня, 23 вересня і 22 грудня – дні весняних і осінніх рівнодень та літніх і зимових сонцестоянь.

То чому ж Новий рік ми відзначаємо саме в середині зими? Чи не логічніше було б починати новоліття, скажімо, з весни, пори, коли все просинається, оживає, починає новий річний цикл.

До речі, в країнах Південно-Східної Азії Новий рік вважається саме весняним святом, хоча й там він припадає на зимові для нашої півкулі місяці. Жителі цих країн ведуть відлік часу за місячним або місячно-сонячним календарем, рік у якому нараховує то 12, то 13 місяців, причому "високосний" місяць вводиться до року нерегулярно і порядок його введення вираховується зважаючи на співвідношення орбіт Землі, Місяця й ще п'яти планет.

Початок місяця в такому календарі збігається з появою на небі Місяця-молодика. Позаяк число днів в місячному році є неоднаковим, то і новорічне свято припадає на різні дні січня або лютого.

У В'єтнамі під час відзначення Тету (так зветься там свято Нового року) на урочисто прикрашений стіл ставлять гілочку персика або абрикоса. Цікаво, що деревця ці розпускають квіти завжди напередодні свята – незалежно від того, на який день воно припадає. Це, між іншим, може бути доказом того, що початок року на Сході є все ж таки не зовсім довільною датою, і що пов'язана вона з цілком конкретним астрогеофізичним станом природи.

Наші пращури також вітали колись Новий рік на початку весни – 1 березня. Але в X столітті Русь прийняла християнство як державну релігію, і перейшла на новий календар. Відлік часу в ньому починався з 1 вересня. До речі, церковний рік і сьогодні починається з вересня. Однак, якщо в монастирях рахували час по-новому, то більшість населення новолітувала так, як це робили діди-прадіди. Понад те, ченці й самі доволі часто зверталися до народного календаря, що, між іншим, нині завдає чимало складнощів при вирахуванні точної дати тієї чи іншої історичної події, відображеної в літописах. Лише 1492 року Новий рік було офіційно, для всіх, перенесено на 1 вересня.

І тільки у 1699 році указом царя Петра I від 19 грудня було встановлено, що початки наступних років Російської імперії, до якої входила більша частина теренів України, відзначатимуться в січні.

1 січня 7208 року від "творення світу" стало початком нового, 1700 року від Різдва Христового.

При цьому ще аж до 1884 року початок доби вираховували з полудня, себто з 12-ї години дня, а не з ночі, як ми це робимо тепер.

Що ж до звичаю зустрічати Новий рік у січні, то його християнські народи, а згодом і більшість людства, отримали у спадок від Стародавнього Риму.

Римляни назвали перший місяць року януаріусом – на честь дволикого Януса – бога входу і виходу, Сонця, світла і всіляких починань.

За легендою бог Янус відчиняв двері Сонцю на початку дня і зачиняв їх увечері. Одне обличчя його було спрямоване в минуле, інше – в майбутнє. Тож не дивно, що саме він починав рік.

Але все ж таки більшість слов'янських народів звать "януаріус" по-своєму: білоруси – "студзнем", чехи – "леденем", поляки – "стичнем" тощо.

Про походження української назви місяця існує кілька гіпотез. Перша: січень зветься так тому, що припадає на середину зими. Він немов би сече зиму навпіл. Дехто ж вважає, що назва прижилася через те, що в середині зими просто найпекучіше "сечуть" морози. Існує також думка, що місяць отримав свою назву тому, що саме цієї пори починалися лісосіки – підготовка земельних ділянок під весняну обробку і заготівля найкращої для будівництва деревини.

Та хай там як, звідки б ця назва не пішла, для нас тепер січень – це перший місяць Нового року, місяць найчарівніших християнських свят, насамперед Різдва Христового. Місяць надій і сподівань...

Дмитро Стефанович

Янус. Римська монета, III ст. до н.е.

До 100-річчя Федерації футболу Києва

24 листопада 2011р. відбулося святкування з нагоди 100-ї річниці від дня народження Федерації футболу м. Києва. Під час урочистого вечора, що провела Федерація футболу м. Києва спільно з Асоціацією футболу ветеранів м. Києва, керівники ФК нагородили та відзначили орденами і медалями ветеранів київського "Динамо" покоління 1960-2000-х років, а також футбольних тренерів, функціонерів. Команді ветеранів НТУУ "КПІ" були вручені срібні нагороди, відзнака та кубок за 2-ге місце.

Професори, викладачі та студенти Київського політехнічного інституту безпосередньо причетні до заснування футболу в м. Києві. Перша команда КПІ була створена ще в 1903 році і називалася вона просто – "Політехніки". Ініціаторами та організаторами її були професори М.Делоне, В.Плотников та викладач М.Тананаєв. У 1911 р. 6 київських клубів організували першу міську лігу: "Політехніки", "Любителі спорту", гурток "Славія", гурток "Спорт", Польське гімнастичне товариство та гурток "Фенікс". Виграли турнір "Політехніки". А 24 вересня 1911 року на зборах, у яких узяли участь представники спортивного гуртка Київського політехнічного інституту, Німецького гімнастичного товариства, Польського гімнастичного товариства та інших спортивних організацій, було сформовано й Київську футбольну лігу. На установчих

зборах було обрано комітет Київської футбольної ліги. Головою комітету став тоді ще молодий викладач КПІ, а згодом професор і відомий фахівець з аналітичної хімії Микола Тананаєв, який грав півзахисником у клубній команді "Політехніки" від дня її створення в 1903 році. Заступниками голови було обрано відомого київського вченого, лікаря О.Анохіна та представника КПІ В.Бобровського. Секретарем ФКЛ учасники зборів обрали представника

футболісти КПІ підтвердили в чемпіонаті Києва серед студентських команд, випередивши дев'ять футбольних дружин вищих і середніх навчальних закладів. Того ж року на базі команди КПІ було сформовано збірну Київської футбольної ліги, яка 22 жовтня провела свою першу виїзну гру в Харкові й виграла у збірної цього міста з рахунком 3:0. "Політехніки" ставали чемпіонами Києва ще двічі – у 1912 та 1916 роках.

У Києві в серпні 1913 року була проведена Перша Всеросійська олімпіада. У її програмі був і футбольний турнір, у фіналі якого команда "Політехніки" перемогла команду "Славія", здобувши почесну нагороду – Срібний кубок міста Києва!

Тож команда ветеранів НТУУ "КПІ" гідно виступила в чемпіонаті міста Києва серед граців віком за 45 років і продовжила славні традиції своїх попередників, отримавши 2-ге місце та срібні нагороди. Хоча таке бажане перше місце посіли гідні суперники, це було поштовхом для команди "КПІ" в наступних футбольних сезонах боротися тільки за перемогу, що і стало девізом першої команди КПІ "Політехніки" зразка 1903 року. Хотілося б, щоб не лише ветерани, а й студентська молодь гідно продовжувала великі спортивні традиції КПІ як у футболі, так і в інших видах спорту, а ми, вболівальники, будемо з радістю допомагати!

Інф. "КПІ"

Німецького гімнастичного товариства О.Вешке, членами правління – знов-таки представників спортивного гуртка КПІ В.Рокотяна і В.Оттена – воротаря футбольної команди "Політехніки" та кандидата до збірної команди Росії на V Олімпійські ігри 1912 року.

У першому чемпіонаті Києва взяли участь п'ять футбольних команд. У фіналі "Політехніки" розгромили "Сокіл" і офіційно були визнані найсильнішою командою міста. Це зван-

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

<http://www.kpi.ua/kp>

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

✉ gazeta@kpi.ua

☎ гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й.БАКУН

Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір
О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор

О.А.КІПІХЕВИЧ

Рєєстраційне свідоцтво Кі-130

від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ-іню»,

м. Київ, бульвар Лепсе, 4

Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори. Позиція редакції не завжди збігається з авторською.